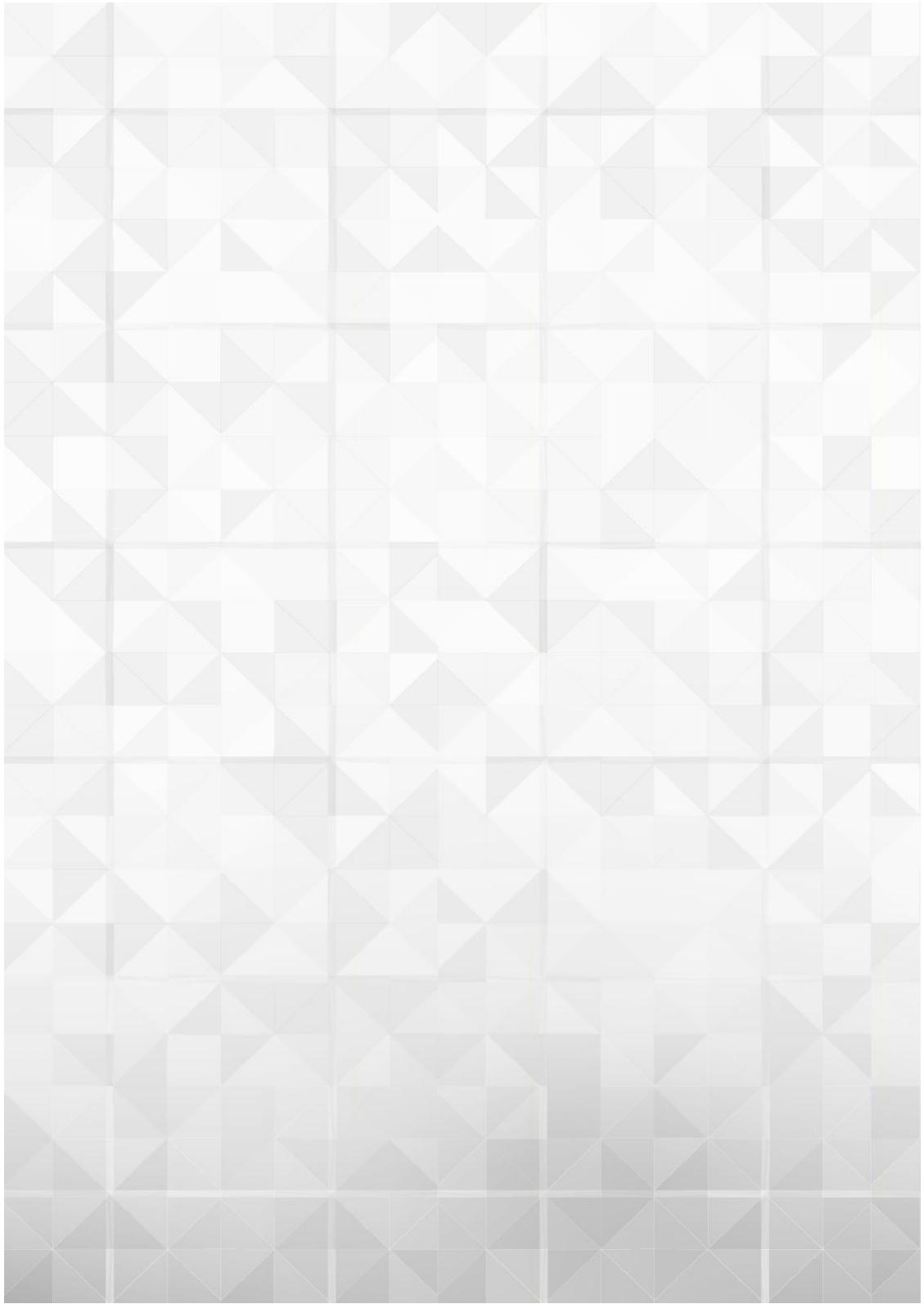

WAAXDA CASHUURAH A BERRIGA

COPYRIGHT 2020

The background of the image is a complex, abstract pattern composed of a grid of triangles. The triangles are arranged in a staggered, non-overlapping manner across the entire page. They vary in size and orientation, creating a sense of depth and texture. The color palette is monochromatic, using different shades of gray to represent the different depths of the triangle layers.

COPYRIGHT 2020

TUSMO

Fariinta Wasiirkha Wasaaradda H/Maaliyadda	1
Cutubka 1 aad Mabaa'dida Guud Ee Cashuuraha	2-3
Cutubka 2 aad Xafiisyada Cashuuraha Berriga	4
Cutubka 3 aad Nidaamka Isdiwaangelinta	5
Cutubka 4 aad Foomamka Cashuuraha	6
Cutubka 5 aad Cashuurta Shaqaalaha	7
Cutubka 6 aad Cashuurta Macaashka Ganacsiga	9
Cutubka 7 aad Cashuurta Kirada Guryaha	11
Cutubka 8 aad Cashuurta Gadista Gst	13
Cutubka 9 aad Cashuurta Ma daganayasha (Withholding Of Non Residents)	15
Cutubka 10 aad Cashuurta Gaadiidka	17
Cutubka 11 aad Khidmadaha Liisamada Ganacsiga	19
Cutubka 12 aad Khidmadda Dal-Ku-Joogga (Fiisaha Deggennaanshaha)	22
Cutubka 13 aad Khidmadda Ogolaanshaha Shaqo (Work Permit)	24
Cutubka 14 aad Cashuurta Kala Wareejinta	26
Cutubka 15 aad Cashuurta Kirooyinka Dhulka/Guryaha Dawladda	28
Cutubka 16 aad Cashuurta Mashaariicda Ama Qandaraasyada	30
Cutubka 17 aad Xaqa Cabashada Cashuur-Bixiyaha	32
Cutubka 18 aad Shahaadada Cashuur La'aanta	33
Cutubka 19 aad Cashuur-Dhaafyada Cashuuraha Berriga	34
Cutubka 20Aad Xaqa Iyo Xuquuqda Cashuur-Bixiyaha	36
Regional Offices	37

Wasiirka Wasaaradda H/Maaliyada

Ugu horrayn waxa mahad oo dhan iska leh ALLAH in-siyyay dhammaan nimcooyinka kala duwan ee aynu haysano oo aan tiro lagu koobi karin, innoona suurta galiiyay in aynu dhammaysytirno ***"Buugga Xogsidaha Cashuur Bixiyaha"*** ee waaxda cashuuraha berriga.

Marka labaad waxaan aad ugu faraxsanahay in uu dhammaystirmey buugga tacriifadaha cashuuraha berriga oo koobsanaya dhammaan tacriifadaha kala duwan ee ay ku hawl galaan xafiisyada cashuuraha berrigu, buuggani waxa uu si nidaamsan oo hufan u tusayaa shaqaalaha cashuuraha berriga ee u idman dakhli ururintu inay ka helaan xogta iyo tilmaanta ay ubaahdaan ee ku saabsan cashuuraha kala duwan ee ay ka soo ururiyaan cashuur bixiyayaasha ay ku waajibtay cashuurtu.

Hadda ba ujeedada ugu weyn ee *buugga xogsidaha cashuur bixiyahu* uu xambaarsanyay waxa ay tahay “in ay helaan cashuur bixiyayaashu xog si ay u ogaadaan ama u hubiyaan xaddiga ama nooca cashuureed ee ku waajibtay.”

Sidaa darteed waxa hada kadib u fududaan doonta cashuur bixiyaha inuu fahmo nooc kasta oo cashuureed oo looga baahan yahay iyo xadigeedaba oo si waafii ah uga muuqata *buugga xogsidaha cashuur bixiyaha*.

Ugu danbayn, buuggani waxa uu faa'iido weyn u leeyahay nidaamka iyo hufnaanta adeega dakhli ururinta ee waaxda cashuuraha berrigu ugu xilsaaran-tay Wasaaarada H/Maaliyadda iyada oo u qayb weyn ka tari doono in cashuur bixiyaha aanay wakhti badan ka qaadan hubinta iyo helida nooca ama xaddiga cashuureed ee ay bixinayaan. Sidoo kale waxa uu guud ahaan cashuur bixiyaha ka caawinayaa barashada ilaha kala duwan ee uu kaga waajibi karo dakhli ama cashuur.

CUTUBKA 1aad MABAA'DIDA GUUD EE CASHUURAH

1. Waa maxay cashuurtu?

Cashuurtu waa qaadhaan khasab ah oo dawladdu ugu waajibisay si sharci ah dadkeeda, sida qofka shaqsiga ah, shirkad iyo wax-is-dhaafsi kasta oo dhaca taas oo ay ugu talo-gashay in ay ku fuliso hawl-maalmeedkeeda ay dawladdu u qabato shacabkeeda, sida arrimaha bulshada, nabab-gelyada, caddaaladda, caafimaadka, iyo waxbarashada, IWM.

2. Qaybaha cashuurga

Guud ahaan, cashuurtu waxa ay u qaybsantaa laba qayboodookala ah, Cashuur Toosaniyo Cashuur Dadban.

3. Maxay yihii xeerarka cashuuruuhu?

Waxa ay kala yihii sidan soo socota:

1. Xeerka Dakhliga Cashuuraha Berriga Xeer Lr. 72/2016, waxaannu ka kooban yahay lix cutub oo kala ah:
 - a. Cutubka 1aad Qoddobo Guud
 - b. Cutubka 2aad cashuurtu dakhliga
 - c. Cutubka 3aad Badeecadda iyo Adeega
 - d. Cutubka 4aad Cashuurtu Xakamaynta (excise tax)
 - e. Cutubka 5aad Haayadda Dakhliga
 - f. Cutubka 6aad Guddiga Dacwadaha Cashuuraha iyo Siddeed lifaaq.
2. Lifaaqa toddobaad ee Xeerka dakhligu waxa kale oo uu sheegay xeerarka lagu maamulayo cashuuraaha waana sidan:
 - a. Xeerka Kastamada
 - b. Xeerka Cashuuraha Moorka (Stamp Duty Tax)
 - c. Xeerka Waddo-Marista iyo nabab-gelyada wada Marista
 - d. Xeerka Diwaan gelinta
 - e. Dhammaan Dakhliyada Cashuuraha iyo kuwa

XOGSIDAHA CASHUUR BIXIYAH A03

- f. kale ee aan cashuurta ahayn ee khasnadda dawladda lagu cayimay.
Iyo wixii kale ee lagu ansixiyo miisaaniyadaha dalka

4. Waa maxay ilaha dakhliga dawladdu?

Ilaha dakhli ee dawladdu waa, ilo-dakhli oo cashuureed iyo ilo dakhli oo aan cashuur ahayn. Dakhligu waa cashuuro, takaaliifaad, ajuurooyin, ganaaxyo, ama lacago kale oo xeerka dakhliga cashuuraha berrigu soo rogay ama lagu soo ururiyey, iyo qdobadda gaarka ah ee xeerarkaay dhigeen.

5. Waa maxay kharashaadka lagu ogol yahay iyo kuwa aan lagu ogoleyn?

Kharashaadka lagu ogol yahay:

- a) Dhammaan kharashaadka iyo khasaaraha uu galay qofku ama cashuur- bixiyuhu inta lagu jiray sannad dakhliyeedka waxaa shardi ah in kharashkaasi iyo khasaarahaasi uu khuseeyo hawlaha sannad dakhliyeedkaasi oo kaliya

Kharashaadka aan lagu ogoleyn:

- a) Kharash kasta iyo khasaare kasta oo ka baxsan dakhli sannadeedka ganacsiga ee sannadkaas sida mid qoys, raasamaal, cashuur la bixiyay ama Ganaax ciqaabeed, ama caymis iyo magdhaw Heshiis, hadiyadii iyo deeqii aad adigu bixisay IWM.

6. Waa kuma qofka ay cashuuri ku waajibtey?

Waxaa ay cashuuri ku waajibtay qof kasta oo shaqsi ah, shirkad, amaano-haye, is-kaashato, sanduuqa hawlgabka, kuwaas oo dalka degan ama se aan degenayn balse dakhli ka soo galo gudaha dalka Jamhuuriyadda Somaliland.

04 XOGSIDAHA CASHUUR BIXIYAH

CUTUBKA 2aad XAFIISYADA CASHUURAHA BERRIGA

TAX Info

1. Xaggee ayey ku yaallaan xafiisyada cashuuraha berrigu?

Xafiisyada Cashuuraha berrigu waxa ay ku yaallaan, Hargeisa, Burco, Boorama, Berbera, Ceerigaabo, Laascaanood, Gabley, Wajaale, Caynaba, Ceel-Af-weyn, Baligubadleiyoga guudahaandegmooyinkadalka oodhan.

2. Wakhtigee ayey shaqeeyaan xafiisyada cashuuraha berrigu?

Xafiisyada Cashuuraha berrigu waxa ay shaqeeyaan, 7:00 subaxnimo ilaa 2:00 duhurnimo. Sidoo kale waxaa jira xafiisyo cayiman oo gelinka dambe shaqeeya dhammaan gobollada dalka.

3. Ciwaannadee ayaan kala xidhiidhikaraa xafiisyada cashuuraha berriga?

Address Ciwaannada aad kala xidhiidhayso Xafiisyada Cashuuraha berriga waxaad ka helaysaa lifaaqa shaxda ah ee ku yaal bogga u danbeeya (page number 37)

4. Xaggee ayaan ka heli karaa xog ama maclumaad cashuureed?

Waxa aad xog ama maclumaad aad ka heli kartaa dhamaan xafiisyada Cashuuraha Berriga ee gobol kasta. Sidoo kale waxaad xog ka heli kartaa xafiisyadan kala ah:

1. Xafiiska Xogsinta Cashuur-bixiyaha ee Xarunta Cashuuraha Berriga TEL: 3535, Email: Info@slmof.org, Web: www.slmof.org.
2. Xafiisyada Xogsinta Cashuur-bixiyaha ee Xarumaha Degmooyinka Gobolka Maroodi-jeex
3. Xafiiska Xafiiska Xogsinta (One Stop Shop) ee ku dhuxyaala Wasaaradda Ganacsiga, Wershadaha iyo Dalxiisa.
4. Xafiiska Cashuuraha Berriga ee Rugta Ganacsiga

CUTUBKA 3aad NIDAAMKA ISDIIWAANGELINTA

1. Waa maxay nidaamka is-diwaan-gelintu?

Nidaamka is-diwaan-gelintu waa: hab laguugu diyaarinayo lambarka iyo shahaadada Aqoonsiga cashuur-bixiyaha (TIN Number).

2. Waa ayo cidda is-diwaan-gelinaya?

Nidaamka is-diwaan-gelintuwaxa uu ku waajibay: qof ama shaqsii kasta, shirkad kasta oo uu sharcigu ku waajibinayo inuu soo gudbiyo Xisaab-celinta iyo ruux kasta oo masuul ka ah cashuur-ka reebista shaqaalahiisa, Xeerka dakhligu wuxuu dhigayaa inuu is-diwaan-geliyo.

3. Waa halkee goobta nidaamka is-diwaan-gelintu?

Goobaha Nidaamka Is-diwaan-gelintu waxa weeye:

1. Xafiiska Xarunta Isdiiwaangelinta Cashuur-bixiyaha oo kuyaala Xarunta Dhexe ee Waaxda Cashuuraha Berriga TEL 518123
2. Dhamaan Xafiisyada Xarumaha Gobolada Borama TEL 4456519, Gabiley TEL 4486425, M/Jeex TEL 4477163, Berbera TEL 4088833 iyo Burco TEL 711473.
3. Dhamaan Xafiisyada Xarumaha Degmooyinka Gobolka M/Jeex ee 26ka June TEL 514871, Maxamuud Haybe TEL 526370, Axmed Dhadax TEL 525560, Ibraahim Koodbuur TEL 527818 iyo Gacan-libaax TEL 514824
4. Xafiiska Xogsiinta (OSS) ee ku yaala Wasaaradda Ganacsiga, Wershadaha iyo Dalxiiska TEL: 4470275.
5. Xafiiska Rugta Ganacsiga.

4. Sidee ayuu u dhacayaa nidaamka is-diwaan-gelintu?

Nidaamka Is-diwaan-gelintu waxa uu u dhacaya: Cashuur-bixiyahu waxa uu foomka Diwaan-gelinta ka heli karaa xafiiska Diwaan-gelinta cashuur-bixiyayaasha ama xafiiska cashuuraha ee ugu dhaw iyadoo la raacayo tilmaamaha foomka oo faahfaahsan.

TIN: TIN-ku, waa erey af-ingriisi ah oo macnaheedu yahay lambarka Aqoonsiga ganacsadaha.

CUTUBKA 4aad FOOMAMKA CASHUURAHA

1. Waa maxay Foomamka Cashuuruhu?

Foomamka cashuuruhu waxa weeye: foomamka uu cashuur-bixiyuhu u soo buuxiyo iskii ama si ikhtiyaari ah ee uu ku soo buuxiyo cashuuraha kala duwan ee ku waajibay ka hordhammaadka muddada xeerku xadiday.

2. Halkee laga helayaa Foomamka Cashuuraha?

Foomamka Cashuuraha berriga waxaa laga helayaa: Xafiisada cashuuraha berriga ee dalka oo dhan.

3. Waa ayocidda u baahan Foomamka Cashuuraha?

Foomamka Cashuuraha waxa u baahan: Cid kasta oo danaynaysa ama u baahan Foomamka.

4. Sidee loo buuxbuuxinaya Foomamka Cashuuraha?

Foomamka Cashuuraha waxa lagu buuxin karaa: Electronic, iyo manual labada ba waxaa se shardi ah in ay leedahay Saxeexi iyo shaambaddii cashuur-bixiyaha ama wakiilkiisi.

CUTUBKA 5aad CASHUURTA SHAQAALAH

1. Waa maxay Cashuurta Shaqaaluhu?

Cashuurta shaqaalahu waxa weeye dakhli kasta oo shaqaale ka soo gala shaqo sida uu sheegay qodobka 70aad ee Xeerka dakhliga cashuuraha berrigu waxaana ka mid ah qadarada soo socda, ha lahaadaan dakhli ama raasamaal:-

- a. Xuquuq Maalmeed, Mushahar, lacagta fasaxa loo qaato, fasaxa la lacageeyo, lacagta wakhtiga shaqada ee dheeraadka ah, ajuurooyin, lacagta faa'iido wadaaga ah, xuquuq shaqo ka tegis, abaal marin, jid-mar, madadaalo,
- b. Qiimaha dheef kasta oo la hibeeeyay
- c. Qadar kasta ama magdhaw uu bixyo loo shaqeeye,
- d. Qadar kasta oo lagu helo xuquuq heshiis shaqo oo wakhtiisi dhammaaday halagu muujiyo ama yaan lagu muujinin heshiishka xuquuqda noocaas ah ama lagu heli karo oo ah qadar u dhigma heshiska shaqo.

2. Yey ku waajibtaa cashuurta shaqaaluhu?

Qofkasta oo u haya shaqo qof kale oo uu ku helo dakhlii Mushahar sugar.

3. Miyaa layga cashuuraya Gunnada?

Haa, Cashuurta Shaqaalahu waxa kale oo ay ku dhacaysaa: Gunnada Shaqaalaha.

4. Imisaa la bixiyaa cashuurta shaqaalaha?

Cashuurta Shaqaalaha waxaa la bixiyaa: boqolkii ba lix (6%).

5. Side loo bixiyaa cashuurta shaqaalaha?

Cashuurta Shaqaalaha waxaa loo bixiyaa: loo shaqeeyaha ayaa bil walba ka reebaya shaqaalahiisa cashuurta shaqaalaha; isaganu bil walba geynaya xafiisyada cashuuraha berriga.

08 XOGSIDAHA CASHUUR BIXIYAH

6. Goormaa la bixiyaa cashuurta shaqaalaha?

Cashuurta Shaqaalaha waxaa lagu bixiyaa: bil-le ama waxa ay waajibaysaa bishii ba hal mar.

7. Xaggee lagu bixiyaa cashuurta shaqaalaha?

Cashuurta Shaqaallaha waxaa lagu bixiyaa: Xafiisyada Cashuuraha berriga ee dalka oo dhan gaar ahaan Xafiiska kuuguu dhaw.

8. Haddii aan la habsaamo maxaa dhacaya?

Haddii aad la habsaanto Cashuurta Shaqaallaha waxaa dhacaya: Ganaax.

9. Waa may Ganaaxa cashuurta Shaqaalahu?

Ganaaxa Cashuurta Shaqaallahu waxa weeye: boqolkii ba laba 2%.

10. Yaa ka masuul ah cashuurta shaqaalaha?

Waxaa ka masuul ah loo shaqeeyaha waana in uu ka jaraa cashuurta kuwaajibtay mushaharka shaqaalahiisa isla markaana waa in uu xareeyaa wakhtigeeda.

11. Maxaa dhacaya haddii loo shaqeeyuhu ka reebi waayo cashuurtii ku waajibtay shaqaalahiisa?

Loo shaqeeyuhu haddii uu ku guul-daraysto in uu reebo cashuurtii shaqaalahiisa ku waajibtay isaga lafahaantiisa ayay saaran tahay bixinta cashuurgaasi, iyo ganaaxa sharcigu waajibiyay labadu ba.

CUTUBKA 6aad CASHUURTA MACAASHKA GANACSIGA

1. Waa maxay cashuurta macaashka ganacsiga?

Sida uu qeexay qodobka 69aad ee Xeerka dakhliga cashuurahaberriga JSL, Cashuurta macaashka ganacsiga waxa loola jeedaa: "dakhli kasta oo qof ka soo gala hawlgal ganacsi".

2. Yey ku waajibtey cashuurta macaashka ganacsiga?

Cashuurta macaashka ganacsi-gu waxa uu ku waajibay: qof kasta oo hela dakhli ganacsi si kasta ha ku helo e.

3. Imisaa la bixiyaa cashuurta macaashka ganacsiga?

Cashuurta macaashka ganacsi-ga waxaa la bixinaya: celcelis ahaan 10%.

4. Miyaa layga baahan yahay xisaab xidh?

Waxaa lagaga baahan yahay Xisaab-xidhka Cashuurta macaashka ganacsi-ga oo ah sannad le ugu danbayn bisha afraad ee sannadka cusub.

5. Sidee loo bixiyaa cashuurta macaashka ganacsiga?

Cashuurta macaashka ganacsi-ga waxaa loo bixinaya: qiimaynta xafiisku sameeyo ee ka timi Xisaab-xidhka cashuur bixiyaha ama Qiimayn kale oo uu xafiisku ka samayee yay xog aan ahayn Xisaab-celinta.

6. Maxay yihiiin kharashaadka lay oggol yahay? Kharashaadka laguu ogol yahay:

b) Dhammaan kharashaadka iyo khasaaraha uu galay qofku ama cashuur- bixiyuhu inta lagu jiray sannad dakhliyedka waxaa shardi ah in kharashkaasi iyo khasaarahaasi uu khuseeyo hawlaha sannad dakhliyedkaasi oo kaliya.

10 XOGSIDAHA CASHUUR BIXIYAH

7. Goormaa la bixiyaa cashuurta macaashka ganacsiga?

Cashuurta macaashka ganacsi-ga waxaa lagu bixiyaa: sannad dakhliyed oo macnaheedu yahay 12 bilood oo ay ugu danbysa 31 December. Ugu danbayna waxaa la bixinayaa bisha afraad ee sannadka cusub.

8. Xaggee lagu bixiyaa cashuurta macaashka ganacsiga?

Cashuurta macaashka ganacsi-ga waxaa lagu bixiyaa: xafiisyada cashuuraha berriga ee kuugu dhaw si lamida cashuuraha kale?

9. Haddii aan la habsaamo maxaa dhacaya cashuurta macaashka ganacsiga?

Cashuurta macaashka ganacsi-ga haddii aad la habsaanto waxaad mutaysanaysaa: Ganaax

10. Maxay yihii ganaaxyada cashuurta Macaashal-macaashka Ganacsigu?

Ganaaxyada Cashuurta macaashka ganacsi-gu waxa ay yihii: 2%.

CUTUBKA 7aad CASHUURTA KIRADA GURYAH A

1. Waa maxay cashuurta kirada Guryuhu?

Sida uu qeexay qodobka 56aad ee Xeerka dakhliga cashuuraha berriga JSL, Cashuurta Kirada guryuhu waxa looga jeeda: "dakhliga cashuureed ee laga qaadayo qof kasta oo hela dakhli kiro".

2. Yey ku waajibtey cashuurta kirada Guryuhu?

Cashuurta Kirada Guryuhu waxa ay ku waajibtay: qof kasta oo hela dakhli kiro oo ay ku waajibtay cashuur sannad dakhliyeed.

3. Imisaa la bixiyaa cashuurta kirada Guryuhu?

Cashuurta Kirada Guryuhu waxaa weeye: Sannad dakhliyeedka tacriifada lagu cashuurayaa waa 10% oo cashuurta dakhliga ah (Income tax).

4. Miyaa layga baahan yahay Xisaab-xidh?

Haa waxa lagaaga baahan yahay Xisaab-xidhka sannadlahaa ah, waana in aad keenta ugu danbayn bisha afraad sannad kasta oo cusub.

5. Sidee loo bixiyaa cashuurta kirada?

Guryaha? Cashuurta kirada Guryaha waxaa loo bixiyaa: sila midah sida loo bixiyo cashuuraha kale.

6. Maxay yihiiin kharashaadka la ii oggol yahay?

Wax kharash ah lagu ma oggola.

7. Goormaa la bixiyaa cashuurta kirada Guryaha?

Cashuurta kirada guryaha waxaa lagu bixiyaa: (Sannad dakhliyeed, sannad dakhliyeed kasta marka uu dhammaado ayay waajibtaa. Sannad dakhliyeed waa muddo 12-billood ah oo ku dhamaata December 31-keeda).

12 XOGSIDAHA CASHUUR BIXIYAH

8. Xaggee lagu bixiyaa cashuurta kirada Guryaha?

Cashuurta kirada guryaha waxaa lagu bixiyaa: goob kasta oo cashuuro berri oo lagu bixiyo cashuuraha kale ee berriga.

9. Haddii aan la habsaamo maxaa dhacaya cashuurta kirada Guryaha?

Haddii aad la habsaanto cashuurta kirada Guryaha waxaa dhacaya: Ganaax.

10. Maxay yihii ganaaxyada cashuurta kirada Guryuhu?

Ganaaxa Cashuurta Kirada Guryuhu waxa weeye: boqolkii ba laba (2%).

CUTUBKA 8aad CASHUURTA GADISTA (GST)

1. Waa maxay cashuurta Adeegga iyo iibka badeecaddu?

Cashuurta Adeegga iyo iibka badeecaddu waxa weeye "Cashuurta ku waajibtay badeecadda la soo dejijo iyo badeecada laga soo saaro gudaha waddanka ee ku xusan qodobka 153aad ee Xeerka dakhliga iyo adeegyada kala ah iibka biyaha, korontada, is-gaadhiisnta, adeegga hudheellada iyo socdaallada.

2. Yey ku waajibtey cashuurta adeegga iyo iibka badeecaddaha?

Cashuurta adeegga iyo iibka badeecaddu waxa ay ku waajibtay: badeecad la soo dejiyay, alaab warshadi ku farsamaysay gudaha dalka iyo cidda fulinaysa adeegyada cashuurtani ku waajibtey ee qodobka koobaad ee cutubkan.

3. Imisaa la bixiyaa cashuurta adeegga iyo iibka badeecaddaha?

Cashuurta adeegga iyo iibka badeecaddaha waxaa la bixiyaa: boqolkii ba shan (5%).

4. Miyaalayga baahan yahay wax macluumada ah?

Macluumada cashuurta adeegga iyo iibka badeecadaha lagaaga baahan yahay waxa weeye: in aad keentid Xisaab xidhkaaga bil walba bisha xigta kow iyo labaatankeeda ugu danbayn.

5. Sidee loo bixiyaa cashuurta adeegga iibka iyo badeecadaha?

Cashuurta adeegga iyo iibka badeecadaha waxaa loo bixiyaa: si la mid ah sida loo bixiyo cashuuraha kale waxaanay raacaysaa shay kasta oo la iibyo ama badeecad walba iyo adeeg walba.

14 XOGSIDAHA CASHUUR BIXIYAH

6. Maxay yihiiin kharashaadka la ii oggol yahay?
Wax kharash ah laguu ma oggola.

7. Goormaa la bixiyaa cashuurta adeegga iibka iyo badeecadaha?

Cashuurta adeegga iyo iibka badeecaddaha waxaa la bixiyaa: bil kasta marka ay dhammaato. Ugu danbayn kow iyo labaatanka (21) cisho ee bisha xigta, bishaa cashuurtu waajibtay.

8. Xaggee lagu bixiyaa cashuurta adeegga iibka iyo badeecadaha?

Cashuurta Adeegga iyo iibka badeecaddaha waxaa lagu bixiyaa: goobkasta oo cashuuro berri oo lagu bixiyo cashuuraha kale ee berriga.

9. Haddii aan la habsaamo maxaa dhacaya cashuurta Adeegga iibka iyo badeecaddaha?

Cashuurta adeegga iyo iibka badeecaddaha haddii aad la habsaanto waxaa dhacaya: Ganaax.

10. Maxay yihiiin ganaaxyada cashuurta Adeegga iibka iyo badeecadduhu?

Ganaaxyada ka dhalanaya waxay kala yihiiin:

1. Keenid la'aanta Xisaab-celinta cashuurta adeegga iyo iibka badeecaddaha waxaa ka dhalanaya dambi wuxuu na mudanayaan danbi fudud oo aan ka badnayn 15 dhibcood (1500 dollar).

2. Bixin la'aanta cashuurta Adeegga iibka iyo badeecaddaha waxaa ka dhalanaya Ganaax lacageed oo ah 2% oo ku dhacaya qadarka guud ee cashuurta la bixin waayay bil walba laga bilaabo Maalinta ay ahayd in la bixiyo ilaa inta laga bixinayo sida uu sheegayo qodobka 16aad ee Xeerka dakhliga cashuuraha berriga.

CUTUBKA 9AAD CASHUURTALAREEBO EE MADEGGANAYAASHA (WITHHOLDING OF NON RESIDENTS)

1. Waa maxay cashuurta Ma-degganayashu (withholding of non-residents?)

Waacashuur kuwaajibtay: dadkaaandalkadegenaynee dakhli ka hela gudaha dalka.

2. Yey ku waajibtey cashuurta Ma-degganayasha 3. (Withholding of non-residents)?

Dadka aan dalka degenayn ee dakhli cashuuri ku waajibtay ka soo galo gudaha dalka.

4. Imisaa la bixiyaa cashuurta Ma-degganayasha?

Cashuurta withholding of non-residents waxaa la bixiyaa 10%

5. Sidee loo bixiyaa cashuurta Ma-degganayasha?

Cashuurta ma-daganayaasha ~~waxaa~~ bixiyaa: waxaa ka reebaya wakiil cashuureed oo bixinaya lacagta cashuurta ma-daganayaasha kuwaajibtay waxa la mid yahay loo shaqeeeyaha reeba cashuurta shaqaalihisa oo kale, ka dibna cashuur-reebaha ayaa bixinaya bil walba cashuurtii uu reebay.

6. Goormaa la bixiyaa cashuurta withholding of non-residents?

Cashuurta ma-daganayaasha ~~waxaa~~ bixiyaa: bishii hal mar ama xilli kasta oo ay waajibto.

7. Xaggee lagu bixiyaa cashuurta Ma-degganayasha?

Cashuurta ma-daganayaasha ~~waxaa~~ bixiyaa: waxaa lagu bixinaya xafiisyada cashuuraha berriga ee ku shaqada leh.

16 XOGSIDAHA CASHUUR BIXIYAH

8. Haddii aan la habsaamo maxaa dhacaya cashuurta Ma-degganayasha? Cashuurta ma-daganayaasha ~~hadhaad~~ la habsaanto waxaa dhacaya: Ganaax.

9. Maxay yihii ganaaxyada cashuurta Ma-deganayaashu (withholding of non-residents)?

Ganaaxa Cashuurta ma-daganayaasha ~~waxuu~~ noqonyaa: 2% ku dhacaya cashuurta waajibtay.

CUTUBKA 10aad CASHUURTA WADDO-MARISTA

1. Waa maxay cashuurta waddo-marista gaadiidku?

Cashuurta gaadiidku waxa weeye: "Cashuurta ku waajibtay waddo-marista gaadiidka".

2. Yey ku waajibtey cashuurta waddo-marista gaadiidku?

Cashuurta waddo-marista gaadiidku waxa ay ku waajibtay: gaadiidka. Waxaanay ku waajibtay gaadiidka marka ay waddooyinka dalka gudahiisa isticmaalaan.

3. Imisaa la bixiyaa cashuurta waddo-marista gaadiidka?

Cashuurta waddo-marista gaadiidka inta la bixiyaa waxa ay ku xidhan tahay: nooca gaadhiga, tiiyoo loo eegayo HP- ga iyo tan-ka gaadhiga, waana qiime go'an oo ku xusan tacriifadda waddo-marista; ka akhri tacriifadda cashuurta waddo-marista ee dhammaadka buugga ku lifaaqan.

4. Miyaa layga baahan yahay wax macluumaad ah?

Macluumaadka cashuurta waddo-marista gaadiidka lagaga baahan yahay waxa weeye: inaad keentid buuggii gaadhiga oo ay kuyaallaantaxanihiicashuur-bixineedee hore.

5. Sidee loo bixiyaa cashuurta waddo-marista gaadiidka?

Cashuurta waddo-marista gaadiidka waxaa loo bixiyaa: si la mid ah sida loo bixyo cashuuraha kale.

6. Maxay yihiin kharashaadka la ii oogol yahay?

Wax kharash ah lagu ma oggola.

18 XOGSIDAHA CASHUUR BIXIYAH

7. Goormaa la bixiyaa cashuurta waddo-marista gaadiidka?

Cashuurta waddo-marista Gaadiidka waxa la bixiyaa: lixdii bilood ba hal mar ama labajeer oo kala ah bisha 1 ilaa bisha 6 iyo bisha 7 ilaa bisha 12 sannadkii ba.

8. Xaggee lagu bixiyaa cashuurta gaadiidka?

Cashuurta Gaadiidka waxaa lagu bixiyaa: dhammaan Xafiisyada Cashuuraha berriga ee dalka oodhan.

9. Haddii aan la habsaamo maxaa dhacaya cashuurta gaadiidka?

Haddii aad la habsaanto cashuurta gaadiidka waxaa dhacaya: Ganaax

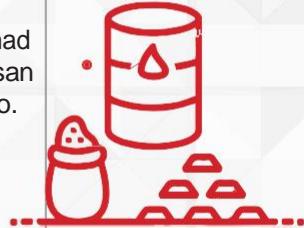
10. Maxay yihiin ganaaxyada cashuurta gaadiidku?

Ganaaxa Cashuurta Gaadiidku waxa weeye: lix meeloodooow meel (1/6)

CUTUBKA 11aad KHIDMADAHA LIISAMADA GANACSIGA

1. Waa maxay Khidmadda Liisamada Ganacsigu?

Khidmadda Liisamada ganacsigu waxa weeye: khidmadda laga qaado qofkasta oo doonaya in uu samaysto liisan ganacsi cusub ama cusboonaysiisto mid hore u jiro.

2. Yey ku waajibtey Khidmadda Liisamada Ganacsigu?

Khidmadda Liisamada Ganacsigu waxa ay ku waajibtay: Cid kasta oo doonaysa ama furanaysa Ganacsi Gudaha dalka oo u baahan Liisan ama Ruqsad ama mid hore cusboonaysiisanaysa.

3. Imisa nooc oo Liisan Khidmadeed ayaa jira?

Noocyada Liisammada Khidmadeed waa ay fara badan yihiiin, waxaana ka mid ah:

- a. Soo-dejin & Dhoofin wada socda,
- b. Ama iyaga oo kala socda,
- c. Liisan Jumaladdeed,
- d. Liisanka Wershadaha,
- e. Liisanka Soo-dejinta shidaalka u gaarka ah,
- f. Liisanka wakiilada gaaadiidka badda ,
- g. Liisanka rarista iyo dejinta Gaadiidka badda iyo Liisamada Adeegyada gaarka ah oo aad u fara badan
- h.

4. Imisaa la bixiyaa Khidmadda Liisamada Ganacsiga?

Khidmadda Liisamada Ganacsiga waxaa la bixiyaa: waxay ku xidhan tahay darajada iyo nooca Liisanka oo loo eegayo Tacriifadda Liisamada, ka akhri tacriifadda khidmadda Liisamada ee dhammaadka buugga ku lifaaqan.

20 XOGSIDAHA CASHUUR BIXIYAH

5. Miyaa layga baahan yahay wax macluumaad ah?

Haa, waxaa lagaaga baahan yahay macaluumaadkan: "Haddii aad liisan cusub u baahan tahay waxa lagaaga baahan yahay in aad iska diiwaangeliso Xafiiska Ganacsiga iyo Xeer-ilaalinta ka dib na aad sidaas ku bixisid cashuurta Liisanka, haddii liisanku cusboonaysiisan yahay waxaa lagaaga baahan yahay warqada cadaynta cashuur la'aanta.

6. Sidee loo bixiyaa Khidmadda Liisamada Ganacsiga?

Khidmadda Liisamada Ganacsiga waxaa loo bixiyaa: Sannadle kana bilaabmaya xilliga aad bixisay lacagta Khidmadda Liisanka.

7. Maxay yihiin kharashaadka lay ogol yahay?

Wax kharash ah laguuma oogola

8. Goormaal bixiyaa Khidmadda Liisamada Ganacsiga?

Khidmadda Liisamada Ganacsiga waxaa lagu bixiyaa: Sannad le

9. Xaggee lagu bixiyaa Khidmadda Liisamada Ganacsiga?

Khidmadda Liisamada Ganacsiga waxa lagu bixiyaa: Xafiiska Wasaaradda Horumarinta Maaliyaddu ku leedahay Wasaaradda Ganacsiga.

10. Haddii aan la habsaamo maxaa dhacaya Khidmadda Liisamada Ganacsiga?

Haddii aad la habsaanto Khidmadda Liisamada Ganacsiga waxaa dhacaya: Waxa lagaa qaadaya oo aad bixinaysaa muddada uu kaa dhacsanaa oo dhan; sidoo kale waxa lagaa joojinayaa ganacsigaaga waxba lagu cashuuri na maayo.

XOGSIDAHA CASHUUR BIXIYAH A 21

11. Maxay yihii ganaaxyada Khidmadda Liisamada Ganacsigu?

Ma jiro wax ganaax liisan ahi

12. Waa maxay one stopshop?

One-Stopshop waxaa weeye: Waa Xafiis laysugu geeyay dhawr Xafiis hayad Dawladeed si loogu fududeeyo ganacsatada adeegyada ay u baahan yihii si ay hal meel ugu wada helaan; taas oo mustaqbalanala rabo in laga dhigo nidaamka casriga ah (Electronic-ga ah).

CUTUBKA 12aad KHIDMADDA DAL-KU-JOOGGA 'FIISAHAD DEGGENNAANSHAHAA'

1. Waa maxay Khidmadda Dal-ku-jooggu (Fiisaha deggennaanshahu)?

Khidmadda dal-ku-jooggu "Fiisaha deggennaanshahu" waxa weeye: Waakhidmadda laga qaado dadka sita ama haysta Passport-ka ajaannib-ka ah.

2. Yey ku waajibtey khidmadda dal-ku-jooggu (Fiisaha deggennaanshahu)?

Khidmadda Dal-ku-joogga (Fiisaha deggennaanshahu) waxay ku waajibtaa: cid kasta oo aan u dhalan waddanka ama Dalkan Jamhuuriyadda Somaliland oo ajaannib ah.

3. Imisaa la bixiyaa khidmadda dal-ku-jooggu (Fiisaha deggennaanshaha)?

Khidmadda Dal-ku-joogga (Fiisaha deggennaanshaha) waxa uu ku xidhan yahay kolba muddada uu rabo waxaa na la bixiyaa:

1. Hal Bil waa \$77;
2. Seddex (3) billood na waa \$138,
3. Lix billood kana waa \$248 iyo
4. Sannadka oo ah \$306)

4. Miyaa layga baahan yahay wax macluumaad ah?

Waxaa lagaaga baahan yahay: "Arji qoran oo sheegaya ujeeddada aad u joogto waddanka iyo Passport-kaaga.

5. Sidee loo bixiyaa khidmadda dal-ku-joogga (Fiisaha deggennaanshaha)?

Habka iyo sida loo bixinayo khidmadda dal-ku-jooggu waa sidan: Waxa aad geynaysaa xafiiska laanta socdaalka, qaybta shisheeyaha,

1. Codsi lagu dalbanayo muddada joogitaanka dalka ee qofka ajaanib ka ah iyo
2. Nuqulka (Copy) passport-ka qofka ajaanibka ah xafiiskaasa hubinaya ka dib u soo diraya xafiiska cashuuraha berriga ee laanta socdaalka ku yaal.

XOGSIDAHA CASHUUR BIXIYAH A 23

6. Maxay yihii kharashaadka laii oggol yahay?

Wax kharashaad ah lagu ma oggola.

7. Goormaa la bixiyaa khidmadda dal-ku-joogga (Fiisaha deggennaanshaha)?

Waxaa la bixiyaa: “Isla wakhtiga aad dalbato bilaw, iyo cusboonaysiin ba.

8. Xaggee lagu bixiyaa khidmadda dal-ku-joogga (Fiisaha deggennaanshaha)?

Waxaa lagu bixiyaa: “Xafiiska Cashuuraha berriga ee Wasaaradda Maaliyadda eekuyaalla laanta socdaalka.”

9. Haddii aan la habsaamo maxaa dhacaya khidmadda dal-ku-joogga (Fiisaha deggennaanshaha)?

Waxaa ka dhalanaya: Ganaaxa muddo-dhaafka joogitaanka dalka.

10. Maxay yihii ganaaxyada Khidmadda dal-ku-joogga (Fiisaha deggennaanshaha)?

Waxa weeye: “Halka maalin ee uu joogitaanku muddo-dhaafo waa \$5.”

CUTUBKA 13aad KHIDMADDA OGOLAANSHAH SHAQO (WORK PERMIT)

1. Waa maxay khidmadda Ogolaanshaha shaqo (work permit)?

Waxa weeye: "Khidmadda laga qaado dadka ajaanib ka ah, ee loo ogolaaday in ay ka shaqaystaan gudaha dalka."

2. Yey ku waajibtey khidmadda Ogolaanshaha shaqo (work permit)?

Waxa ay ku waajibtay: "Qof kasta oo ajaannib ah oo shaqo ka haya ama ka doonaya gudaha dalka."

3. Imisaa la bixiyaa khidmadda Ogolaanshaha shaqo (work permit)?

Khidmadda ogolaanshaha shaqo (work permit) ee dadka ajaannib ka ah waxaa la bixiyaa:

1. Shaqaalaha Hayadaha \$ 500 sannadkii, lixdii bilood na \$250
2. Shaqaalaha Shirkadaha Is-gaadhsiinta \$200 sannadkii, lixdii bilood na \$100
3. Shaqaalaha Diyaaradaha \$200 sannadkii
4. Shaqaalaha Dhakhtarada iyo goobaha caafimaadee gaarka loo leeyahay \$150 sannadkii
5. Shaqaalaha Jaamacadaha \$100 sannadkii
6. Shaqaalaha Dugsiyada gaarka loo leeyahay \$60 sannadkii
7. Shaqaalaha Hudheelada Cuntada iyo Hurdada \$50 sannadkii

4. Miyaa layga baahan yahay wax macluumaad ah?

Waxaalagaaga baahan yahay:

1. Arji codsiah
2. iyo ogolaanshihi joogitaan kaaga."

5. Sidee loo bixiyaa khidmadda Ogolaanshaha shaqo (work permit)?

Waxaa loo bixiyaa: "Waxa aad Juwan lacag-qabasho ka soo goosanaysaa Xafiiska Cashuuraha Berriga ee ku yaal laanta socdaalka."

6. Maxay yihiiin kharashaadka la ii oggol yahay? Wax kharash ah lagu ma oggola

7. Goormaa la bixiyaa khidmadda Ogolaanshaha shaqo (work permit)?

Waxaa la bixiyaa: Mar kasta oo uu soo codsado qof kasta oo ajaannib ah oo shaqo ka haya ama ka doonaya guddaha dalka."

8. Xaggee lagu bixiyaa khidmadda Ogolaanshaha shaqo (work permit)?

Waxaalagu bixiyaa: "Xafiiska Wasaaradda Horumarinta Maaliyadda ee ku yaal laanta socdaalka."

9. Haddii aan la habsaamo maxaa dhacaya khidmadda Ogolaanshaha shaqo (work permit)?

Haddii aad la habsaanto khidmadda Ogolaanshaha shaqo (work permit): Ma jiro Ganaax u gaar ah Work permit-ka balse waxa uu ku xidhan yahay ganaaxyada habsanka joogitaan ka Dalka.

10. Maxay yihiiin ganaaxyada khidmadda Ogolaanshaha shaqo (work permit)?

Khidmadda Ogolaanshaha shaqo malaha wax Ganaax ah

CUTUBKA 14aad CASHUURTA KALA WAREEJINTA

1. Waa maxay cashuurta Kala-wareejintu?

Cashuurta kala-wareejintu waxa weeye: "Cashuurta ku waajibtey marka la kala iibsado hantida guurtada ah iyo ta ma-guurtada ah labada ba."

2. Yey ku waajibtey cashuurta Kala-wareejintu?

Cashuurta kala-wareejintu waxa ay ku waajibtey: "Cidda la wareegaysa ama iibsatay hantida guurtada ah ama ta ma-guurtada ah labada ba taas oo magaciisu ku wareegayo."

3. Imisaa la bixiyaa cashuurta Kala-wareejintu?

Cashuurta Kala-wareejintu waxaa la bixiyaa:

"1. Hantida Guryaha, Beeraha iyo Dhulka cashuurtoodu waxa weeye 2.08% oo ku dhacay qiimaha guud ee iibka.

2. halka gaadiidka ka tahay qiime go'an oo ah

a) Gaadiidka waa weyn \$121

b) Gaadiidka yaryar na waa \$7".

4. Miyaa layga baahan yahay wax macluumaad ah?

Waxaa lagaaga baahan yahay: "Heshiiska iibka, iyo ka hibada oo ka soo baxay xafiis nootaayo sharci ah."

5. Sidee loo bixiyaa cashuurta Kala-

wareejintu? Cashuurta kala-wareejinta waxa lagu bixiyaa: Foom- ka Cashuurta kala-wareejinta oo ay ku lifaaqan yahay heshiishkii iibka notaayada ee sharciga ah

6. Maxay yihiiin kharashaadka lay ogol yahay?

Wax kharash ah lagu ma ogola

7. Goormaa la bixiyaa cashuurta Kala-wareejinta?

Cashuurta kala-wareejinta waxaa lagu

XOGSIDAHA CASHUUR BIXIYAH A 27

bixiyaa: Ugu danbayn 15 ka bisha ee xiga marka heshiishka libku dhammaado

8. Xaggee lagu bixiyaa cashuurta Kala-wareejinta?

Cashuurta kala-wareejinta waxa lagu kala bixinaya:

“1. Hantida ma-guurtada ah sida dhulka bannaan iyo dhiska waxaa lagu bixiyaa xafiiska cashuuraha berriga ee ku yaal dawladda hoose,

2. Hantida kale se sida beeraha iyo gaadiidka waxaal lagu bixinaya xafiis kasta oo cashuuro berri. “

9. Haddii aan la habsaamo maxaa dhacaya cashuurta Kala-wareejintu?

Haddii aad la habsaanto Cashuurta Kala-wareejinta waxaa dhacaya: Ganaax,

10. Maxay yihin ganaaxyada cashuurta Kala-wareejintu?

Ganaaxyada Cashuurta kala-wareejintu waxa weeye: Lix meelood meel Cashuurta la bixin waayay.

CUTUBKA 15aad CASHUURTA KIROOYINKA
DHULKA/GURYAH A DAWLADDA

1. Waa maxay lacagta Kirooyinka Dhulka/
Guryaha Dawladdu?

Waa: kirada hantida Dawladda.

2. Yey ku waajibtey cashuurta Kirooyinka
Dhulka/ Guryaha Dawladdu?

Cid kasta oo Iisticmaalaysa

3. Imisaa la bixiyaa cashuurta Kirooyinka
Dhulka/ Guryaha Dawladdu?

Waxa ku xidhan tahay “wixii lagu heshiiyo ama qimaha
kirada ee go'an ee ku xusan tacriifadda kirada hantida
dawladda”.

4. Miyaa layga baahan yahay wax macluumaad
ah?

Waxaa lagaaga baahan yahay: Inaad Buuxiso Foom-ka
heshiishka kirada ee ka dhxeeyya Wasaaradda Hawlaha
Guud iyo Kiraystaha, kana soo baxdid shuruudaha ku
xusan, kirada una bixisid si joogto ah.

5. Sidee loo bixiyaa cashuurta
Kirooyinka Dhulka/ Guryaha
Dawladdu?

Waxaa lagu bixiyaa muddo (bil ah)

6. Maxay yihii kharashaadka la ii ogol yahay?
Ma jiro wax kharash ah oo la ogol yahay

7. Goormaa la bixiyaa cashuurta Kirooyinka
Dhulka/ Guryaha Dawladdu?

Marka bishu dhammaato bisha ku xigta waana la hor
marin.

8. Xaggee lagu bixiyaa cashuurta Kirooyinka
Dhulka/ Guryaha Dawladda?

Waxa lagu bixin karaa Hargeysa Xafiiska C/berriga ku

XOGSIDAHA CASHUUR BIXIYAH A 29

yaala, laanta wasaarada Hawlaha Guud; gobolada kale waxa lagu bixinaya Xafiiska cashuuraha Berriga Goboladaas .

9. Haddii aan la habsaamo maxaa dhacaya cashuurta Kirooyinka Dhulka/ Guryaha Dawladd?

Waxa ka dhalanaya ganaax habsankaga awgii

10. Maxay yihii ganaaxyada cashuurta Kirooyinka Dhulka/Guryaha Dawladdu?

Waxay ku xidhan tahay hadba inta habsanku yahay iyo go'aanka wasaaradda Hawlaha Guud.

CUTUBKA 16aad CASHUURTA MASHAARIICDA /QANDARAASYADA

1. Waa maxay cashuurta Mashaariicda/Qandaraasyada?

Waxaa weeye: "Waa cashuurta ku waajibtey Mashaariicda Qiimaha leh ee lagu fulinayo gudaha dalka. Sida uu qabo xeerka cashuurta diwaan-gelinta Xeer Lr83 /96 ee lagu xusay jaantuska 7aad ee xeerka dakhliga Xeer Lr72/2016."

2. Yey ku waajibtey cashuurta Mashaariicda/Qandaraasyada?

Waxay ku waajibtaa: (Cidda fulinaysa Mashaariicda/Qandaraasyada).

3. Imisaa la bixiyaa cashuurta Mashaariicda/Qandaraasyada?

Waxaa la bixiyaa: Cashuur dhan 3.1% oo ku dhacaysa qiimaha guud ee Mashaariicda/Qandaraasyada.

4. Miyaal layga baahan yahay wax macluumaad ah?

Waxa lagaaga baahan yahay: Heshiishka ay wada galeen Mashruuc-bixiye iyo Mashruuc-Fuliyuhu.

5. Side loo bixiyaa cashuurta Mashaariicda/Qandaraasyada?

Waxa lagu bixiyaa: Foom-(ka) u gaar ah Cashuurta Diwaan-gelinta oo uu ku lifaaqan yahay koobbi heshiiskii mashruucaasi.

6. Maxay yihii kharashaadka la ii ogol yahay?

Waxa kharash ah lagu ma ogola

7. Goormaa la bixiyaa cashuurta Mashaariicda/Qandaraasyada?

Cashuurta Mashaariicda/Qandaraasyada waxa lagu bixinaya: (15 Cisho oo ka bilaabmaya marka heshiishka mashruucaas la dhameeyo ama muddada heshiishka ku

XOGSIDAHA CASHUUR BIXIYAH A 31

xusan ee kale ee la bixinayo lacag bixinta heshiishka iyo iwm).

8. Xaggee lagu bixiyaa cashuurta Mashaariicda/Qandaraasyada?

Waxa lagu bixinaya: (Xafiiska Cashuuraha berriga ee ugu dhaw goobta hawsha Mashruucu ka socdo iyo goob tii kale ee ay kuu tilmaanto cidda ku shaqada lihi).

9. Haddii aan la habsaamo maxaa dhacaya cashuurta Mashaariicda/Qandaraasyada?

Waxa dhacaya: Ganaax maamul oo ka dhashay la daahidda waqtigii Cashuur bixinta.

10. Maxay yihii ganaaxyada cashuurta Mashaariicda (Qandaraasyada)?

Lix meeloodooow meel

CUTUBKA 17aad XAQA CABASHADA CASHUUR
-BIXIYAH

1. Waa maxay Xaqa Cabashada cashuur-bixiyahu?

Waa .

2. Waa kuma cashuur-bixiyaha xaqa u helay in uu cawdo?

Waxa weeye: Cashuur bixiyaha waajibkiisa Cashuur bixinneed ee looga Baahnaa ka soo baxay ama soo buuxiyay shuruudhi looga baahnaa balse xafiiska cashuuruhu garawsan waayay.

3. Yey se tahay in uu Cashuur-bixiyuhu u cawdo?

Waxa uu u caban karaa hab Maamul ama Hab Sharci ah mid uun ama labada ba

4. Wawa uu ka caban karaa:

"Marka la waydiyo ama laga qaado cashuur aanu ku qancin cahuur-bixiyuhu."

5. Goorma ayuu se caban karaa cashuur-bixiyahu?

Marka uu buuxiyo shuruudaha looga baahan yahay sida, inta aanay dhamaan mudadii la ogolaa in la cawdo oo ah 30 cisho gudahood oo ka bilaabaanta Maalinta uu ku soo gaadhay ogaysiiska Cashuur bixinta, codsi muddo kordhin oo aan la garawsan sababihii muddo kordhinta ama sababihii la daahista Xisaab celinta keenisteeda IWM

6. Hab nooceeya ayuu u gudbin karaa cabashadiisa cashuur-bixiyahu?

Waxa uu u caban karaa qaab qoraal ah; inkasta oo ay ku xidhan tahay baaxada cabashada.

CUTUBKA 18aad SHAHAADADA CASHUUR LA'AANTA

1. Waa maxay Shahadada Cashuur-la'aan tu?

Waa caddayn sheegaysa in la bixiyay Cashuur tii waajibtey, taas oo uu helo qof kasta oo bixiya Cashuur ku waajibtay.

2. Yey ku waajibtey qaadashada Shahadada Cashuur-la'aan tu?

Waxay ku waajibtey:

1. Cid kasta oo hanti ka kala-wareejisanaysa Nootaayo sharci ah,
2. Cid kasta oo shati ganacsi qaadanaysa ama cusboonaysiisanaysa,
3. Cid kasta oo tartan qandaraas ka qayb gelaysa iyo
4. Ganacsade kasta oo aan dalka degenayn marka ay dalka ka baxayaan.

3. Hal kuu ka helayaa cashuur-bixiyahu Shahadada Cashuur-la'aantaa?

Xafiiska Waaxda Cashuuraha Berriga

4. Maxaa looga baahan yahay wax macluumaad ah siuu u helo Shahadada Cashuur-la'aantaa?

Waa in uu is diwaan-geliya qaataana Number-ka Aqoonsiga Cashuur-bixiyaha (Tax Identification Number), is-kana soo bixiyaa cashuurihiikku waajibay oo dhan.

5. Haddiiaan haysan Shahadada Cashuur-la'aantaa maxaa dhacaya?

Ma helaysid adeeggi aad u baahnayd

CUTUBKA 19aad CASHUUR-DHAAFYADA
CASHUURAH A BERRIGA

1. Waa maxay Cashuur-dhaafyada cashuuraha berrigu?

Waaxaquuq cashuurdhaaf oo lagaga dhaafayo Dadgaar ah cashuurtii-ku waajibtay si xeer waafaqsan

2. Yey tahay in uu helo Cashuur-dhaafyada cashuuraha berriga?

Cashuur-dhaafka waxaa helaya;

1. Haayadaha Dawladda,
2. Haayadaha Diblamaasiyadda ka shaqeeya ama Qunsuliyadaha, UNka,
3. Haayadaha Caalamiga ah iyo kuwa muxalliga ah ee an faa'ido doon ka ahayn sidaas na uga diwaangashan wasaaradda Qorshaynta ama haayadaha kale ee dawladda ee ku shaqada leh. Wixii intaas dheer ka akhri cashuur-dhaafka xeerka dakhliga, Xeer Lr72/2016.

Noocyada Cashuur-dhaafyadu waxa ay ku kala jiraan
Xeerkka Cashuuraha:

1. Cashuur-dhaafka Wada marista (Exempt of Road Tax) Xeer Lr82/1996 ee Qod 5aad iyo 6aad ee Xeerkka Wado-Marista Gaadiidka waxa uu cashuurtu ka reebay

- a. Gaadiidka Dawladda (Government Transport),
- b. Gaadiidka Diblomaasiyadda (Diplomat Transport,)
- c. Gaadiidka Qaramada Midoobay (UN Transport)
- d. Gaadiidka Haayadaha Caalamiga ah ee dawladdu sifo gaar ah uga dhaafsto cashuurtu,
- e. Gaadiidka dab-demiska (Fire Fighting Transport)
- f. iyo Gaadiidka Maydka Qaada (Ambulance)

XOGSIDAHA CASHUUR BIXIYAH A 35

3. Halkuu ka helayaa cashuur-bixiyahu

Cashuur-dhaafyada cashuuraha berriga?

Waxa laga bixiyaa xafiiska waaxda cashuuraha berriga

4. Maxaa looga baahan yahay (wax

macluumaad) ah si uu u helo Cashuur-

dhaafyada cashuuraha berriga?

Waxaa lagaaga baahan yahay Macluumaadkan:

1. baasboor diblomaasiya (Passport Diplomat ah),
2. Ama baasboor Qaramada Midoobay ah (UN Diplomat)
3. Ama heshiis gaar ah oo ay dawladdu kaga dhaaftay khidmadda dal-ku-joogga.”

5. Goor maan heli karaa Cashuur-dhaafyada

cashuuraha berriga?

Xilli kasta oo aad u baahanato

CUTUBKA 20aad **XAQAIYO XUQUUQDA
CASHUUR-BIXIYAH**

1. Waa maxay Xaqa iyo Xuquuqda cashuur-bixiyahu?

Waa waajibaadka looga baahan yahay cashuur bixiyaha iyo xaqa uu ku leeyahay Cashuur-bixiyuhu Xafiis yada Waaxda Cashuuraha Berriga iyo shaqaalihiisa

2. Waa kuma cashuur-bixiyaha helaya Xaqa iyo Xuquuqda cashuur-bixiye-nimo?

Waa Cashuur-bixiyaha ka soo baxa waajibaadkiisa shaqo ee keena xisaabcelinta cashuureed waqtigeedii isla markaana ku bixiya waqtigeedii

3. Halkuu ka helayaa cashuur-bixiyahu Xaqa iyo Xuquuqda cashuur-bixiye-nimo?

J. Waxa uu ka helayaa shaqalahaa Wasaaraada maaliyada ee bixinaya adeega looga baahan yahay

4. Maxaa looga baahan yahay (wax macluumaad) ah si uu u helo Xaqa iyo Xuquuqda cashuur-bixiye-nimo?

Waxa looga bahan yahay inuu cashuur bixiyuhu ka soo baxo Wajibaadkiis Guud ahaan gaar ahaan ka ku xusan Xeerka cashuuraha

5. Goormuu heli karaa cashuur-bixiyahu Xaqa iyo Xuquuqda cashuur-bixiye-nimo?

Goor kasta oo loo qabanayo adeegyada uu u baahan yahay

Sn	Magaca Xafiisyada	Mobile	Line	Email Address	Location	Region
1	Faarax Nuur	4468556		FaaraxNuur@somali-land-ird.com	AXD	MAROODIJEEX
2	Total	4414236		Total1@somaliland-ird.com	AXD	MAROODIJEEX
3	Total 2	4115057		Total2@somaliland-ird.com	AXD	MAROODIJEEX
4	Isha Boo-rama	4143216		IshaBoorama@somali-land-ird.com	AXD	MAROODIJEEX
5	Xarunta Axmed-Dhagax	4112278	525560	XaruntaAxmedDhagax@somaliland-ird.com	AXD	MAROODIJEEX
6	Sheekh Madar	4041183		SheekhMadar@somali-land-ird.com	GCL	MAROODIJEEX
7	Halaya	4472501		Halaya@somaliland-ird.com	GCL	MAROODIJEEX
8	New Hargeisa	4473673		NewHargeisa@somali-land-ird.com	GCL	MAROODIJEEX
9	New Hargeisa 2	4432525		newhargeisa2@somali-land-ird.com	GCL	MAROODIJEEX
10	Gerash Aw Aden	4418305		GerashAwAden@somaliland-ird.com	GCL	MAROODIJEEX
11	Xarunta Gacan Libaax	4417356	514824	XaruntaGacanLibaax@somaliland-ird.com	GCL	MAROODIJEEX
12	Daloodho	4059152		Daloodho@somali-land-ird.com	JUN	MAROODIJEEX
13	X. Beerta Xorriyada			XBeertaXorriyada@somaliland-ird.com	JUN	MAROODIJEEX
14	X. Beerta Xorriyada 2			XBeertaXorriyada2@somaliland-ird.com	JUN	MAROODIJEEX
15	X. Kastamka Dhexe	4147598		XKastamkaDhexe@somaliland-ird.com	JUN	MAROODIJEEX
16	X. Kastamka Dhexe 2			XKastamkaDhexe2@somaliland-ird.com	JUN	MAROODIJEEX
17	Xafiiska Goljano			XafiiskaGoljano@somaliland-ird.com	JUN	MAROODIJEEX
18	Xafiiska Idaacadda	4076965		Xafiiskaldaacadda@somaliland-ird.com	JUN	MAROODIJEEX
19	Xarunta 26 JUNE	4261472	514871	Xarunta26June@somali-land-ird.com	JUN	MAROODIJEEX
20	Xafiiska Gantaalah	4119991		XafiiskaGantaalah@somaliland-ird.com	KOD	MAROODIJEEX

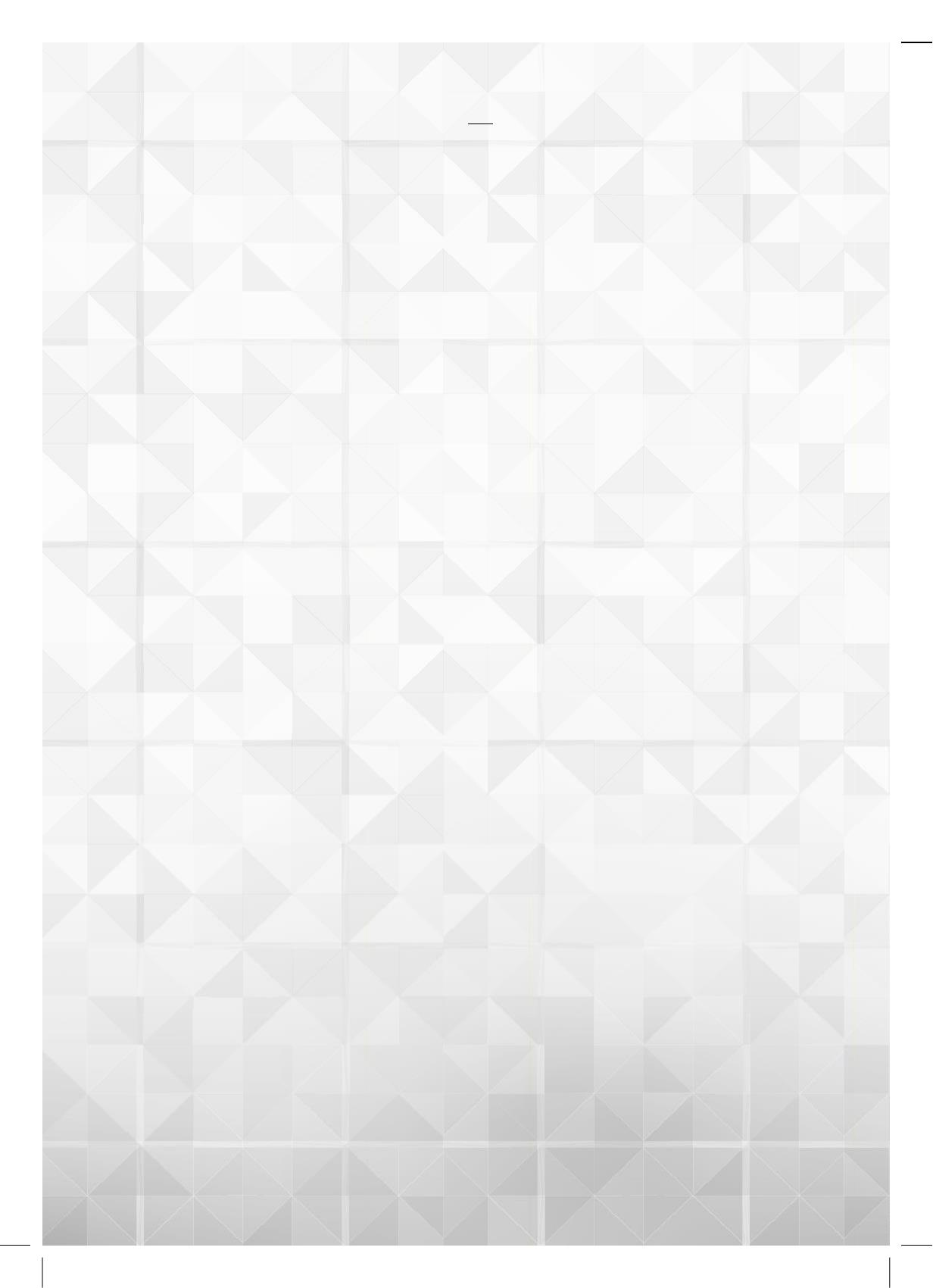
38 XAIISYADA GOBOLADA

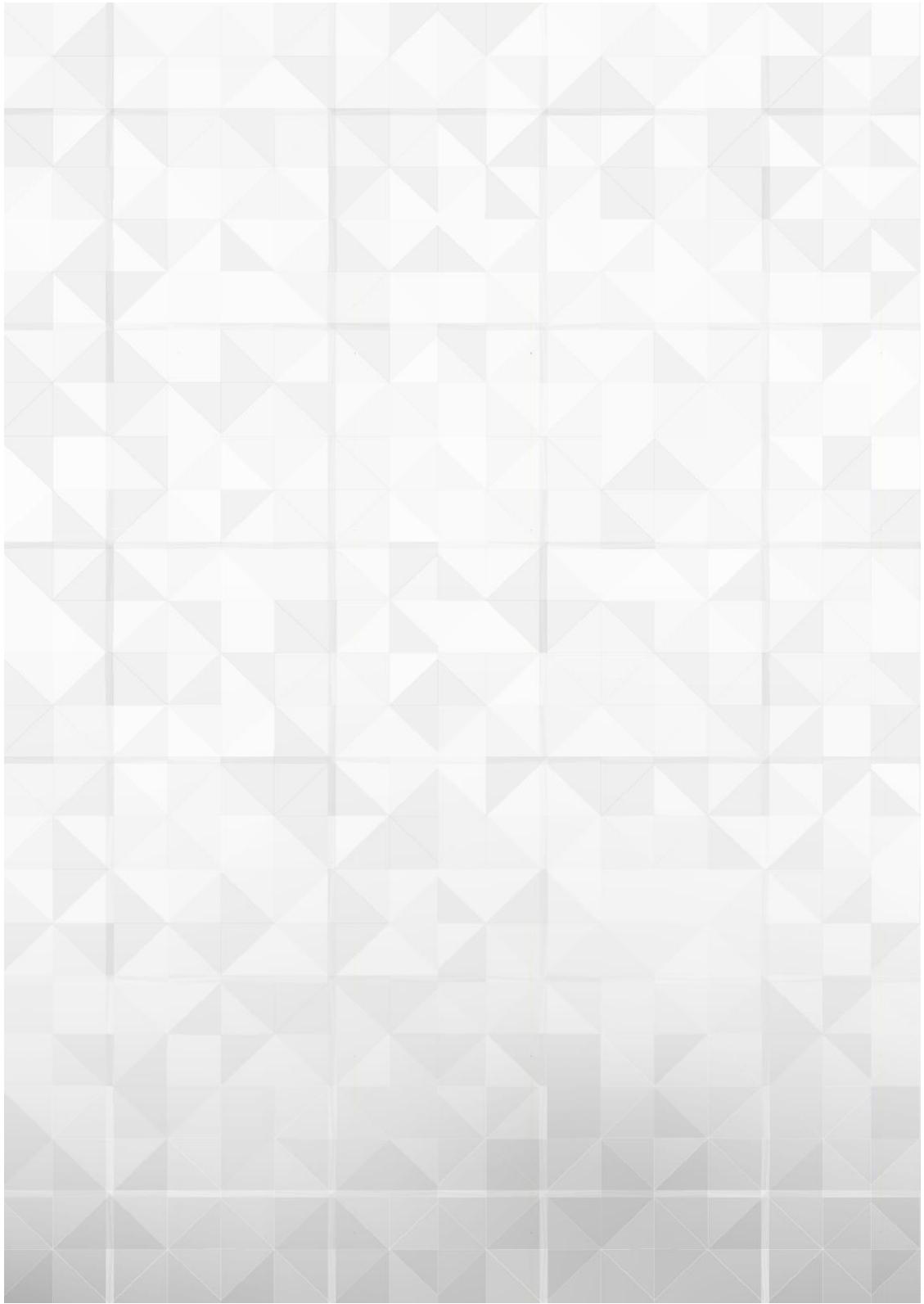
21	X. Kan. Galbeed	4124067		XKanGalbeed@somali-land-ird.com	KOD	MAROODYEEX
22	X. Xaaji Faarax	4414243		XXaajiFaarax@somali-land-ird.com	KOD	MAROODYEEX
23	X. Xaaji Faarax 2	4417277		XXaajiFaarax2@somali-land-ird.com	KOD	MAROODYEEX
24	X. Shacabka	4473124		XShacabka@somali-land-ird.com	KOD	MAROODYEEX
25	X. Shacabka 2	4807221		XShacabka2@somali-land-ird.com	KOD	MAROODYEEX
26	Xarunta Koodbuur	4423168	527818	XaruntaKoodbuur@somaliland-ird.com	KOD	MAROODYEEX
27	Xafiiska Airportka	4495259		XafiiskaAirportka@somaliland-ird.com	MHB	MAROODYEEX
28	Xafiiska Star	4420066		XafiiskaStar@somali-land-ird.com	MHB	MAROODYEEX
29	X.Maxamed Mooge	4472732		XMaxamedMooge@somaliland-ird.com	MHB	MAROODYEEX
30	Xarunta Maxamuud Haybe 2	4437101		XaruntaMaxamuudHay-be2@somaliland-ird.com	MHB	MAROODYEEX
31	Xarunta Maxamuud Haybe	4410625		XaruntaMaxamuudHay-be@somaliland-ird.com	MHB	MAROODYEEX
32	X. Laanta Socdaalka	4465968		XLaantaSocdaalka@somaliland-ird.com	OTH	MAROODYEEX
33	X. Daw-ladda Hoose	4026191		XDawladdaHoose@somaliland-ird.com	OTH	MAROODYEEX
34	W.Gaadiid-kaHargeysa	4420131		WGaadiidkaHargeysa@somaliland-ird.com	BRB	MAROODYEEX
35	X. Maxkamada	4440852		XMaxkamada@somali-land-ird.com	OTH	MAROODYEEX
36	X. Xarunta Khasnada	4410670		XXaruntaKhasnada@somaliland-ird.com	OTH	MAROODYEEX
37	X.Wasarada Ganacsiga	4470275		XWasaradaGanacsiga@somaliland-ird.com	OTH	MAROODYEEX
38	Khasna-daDhexeBorama	4456519		KhasnadaDhexeBorama@somaliland-ird.com	BRM	AWDAL
39	ShAxmed-Salaan	4509533		ShAxmedSalaan@somaliland-ird.com	BRM	AWDAL
40	sh.calijawhar	4452713		shcalijawhar@somali-land-ird.com	BRM	AWDAL

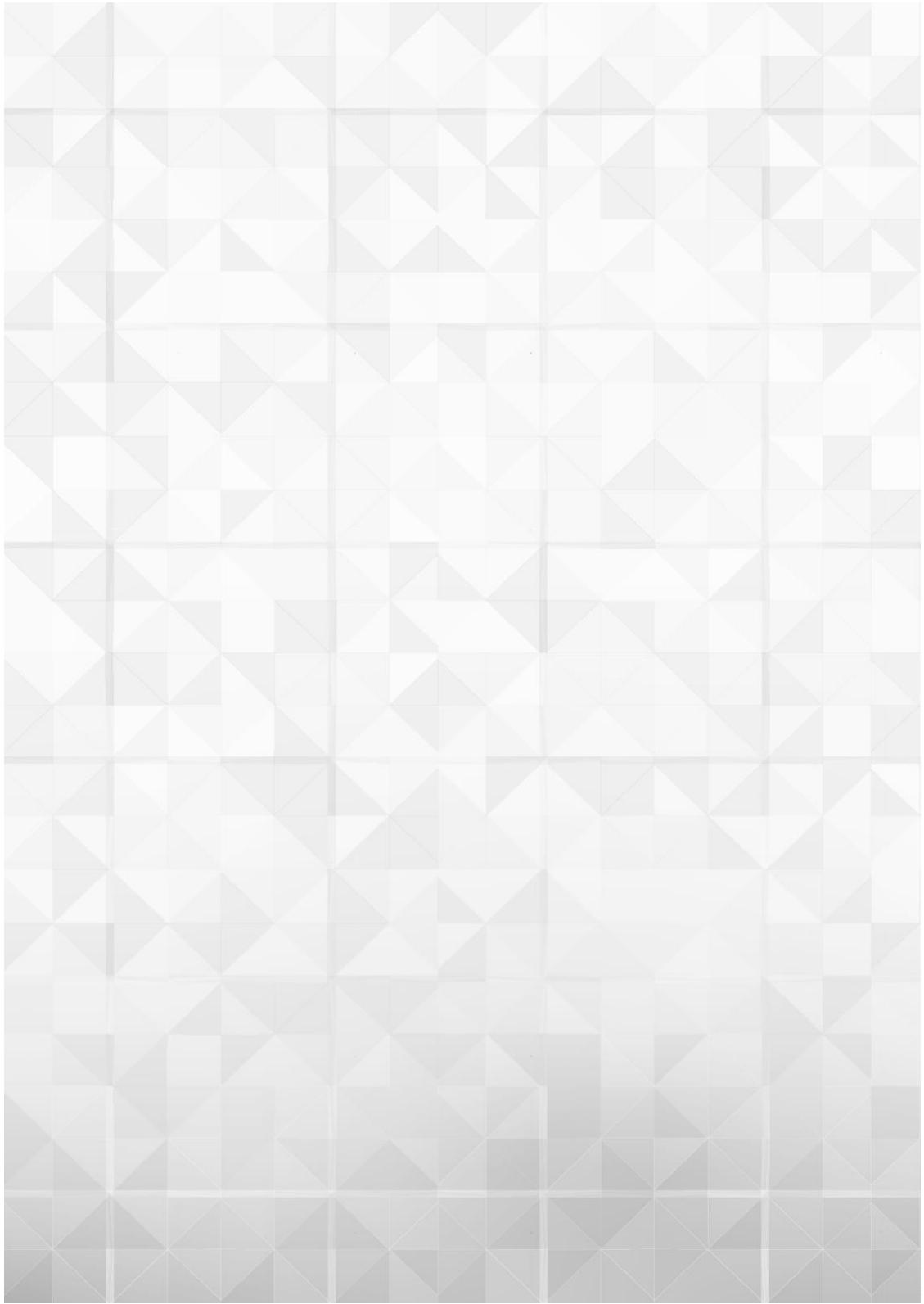
41	MaxkamadaBorama	4556704		MaxkamadaBorama@somaliland-ird.com	BRM	AWDAL
42	Dilla	4533938		Dilla@somaliland-ird.com	BRM	AWDAL
43	WadomaristaBorama	4456185		WadomaristaBorama@somaliland-ird.com	BRM	AWDAL
44	Sheekh Ibrahim	4555802	718445	Sheekhlbrahim@somaliland-ird.com	BRC	TOGDHEER
45	Maxamed cali	4355770	711470	MaxamedCali@somaliland-ird.com	BRC	TOGDHEER
46	Jarmalka	4056673	711471	Jarmalka@somaliland-ird.com	BRC	TOGDHEER
47	Plaza	4104461	718446	Plaza@somaliland-ird.com	BRC	TOGDHEER
48	D/Hoose Burco	4446928		DHBurco@somaliland-ird.com	BRC	TOGDHEER
49	Oodweyne	4431547		Oodweyne@somaliland-ird.com	BRC	TOGDHEER
50	Kantaroolk-aGalbeed-Burco	4128652		KantaroolkaGalbeedBurco@somaliland-ird.com	BRC	TOGDHEER
51	KaantaroolkaBeer	4457787		KaantaroolkaBeer@somaliland-ird.com	BRC	TOGDHEER
52	Xarunta Burco	4453218	711473	XaruntaBurco@somaliland-ird.com	BRC	TOGDHEER
53	Maxkamada Burco	4449307		MaxkamadaBurco@somaliland-ird.com	BRC	TOGDHEER
54	WGaadiidkaBurco	4113583		WGaadiidkaBurco@somaliland-ird.com	BRC	TOGDHEER
55	XaruntaWajaale	4421198		XaruntaWajaale@somaliland-ird.com	GBL	GEBILEY
56	Xarunta Gebiley	4486425		XaruntaGebiley@somaliland-ird.com	GBL	GEBILE
57	Arabsiyo	4463147			GBL	GEBILEY
58	Sheekh	4440708		Sheekh@somaliland-ird.com	BRB	SAAXIL
59	Xarunta Berbera	4088833		XaruntaBerbera@somaliland-ird.com	BRB	SAAXIL
60	Berbera (Gaadiidka)	4441122		wgaadiidkaberbera@somaliland-ird.com	BRB	SAAXIL
61	Ceerigaabo	4205088		Ceerigaabo@somaliland-ird.com	CRG	SANAAG

40 XAFIISYADA GOBOLADA

62	Caynabo	4236497		Caynabo@somali-land-ird.com	CYB	SARAAR
63	C/Berriga Laascaanood	4923333		CBerrigaLaascaanood@somaliland-ird.com	LSC	SOOL

XOGSIDAHA CASHUUR BIXIYAH